

Aktualności Kalendarz wydarzeń Multimedia Baza wiedzy

Culture.pl » Kalendarz wydarzeń » Światowa premiera opery Andrzeja Czajkowskiego

Światowa premiera opery Andrzeja Czajkowskiego

Bregenz, 18.07.2013 - 07.08.2013

Filip Lech

fil. Andry Biedrzycki Darysi / www.polska.pl

18 lipca na austriackim festiwalu Bregenz Festspiele, nad jeziorem Bodenskim odbyło się pierwsze wykonanie opery "Kupiec wenecki" napisanej przed ponad czterdziecią laty przez Andrzeja Czajkowskiego – kompozytora i wybitnego pianistę. Wystawiany w Bregencji "Kupiec wenecki" jest współprodukcją przez Teatr Wielki – Operę Narodową i Instytut Adama Mickiewicza. W przyszłym sezonie spektakl będzie pokazywany w Warszawie.

Premierę ocenia Jacek Marczyński w "Rzeczpospolitej": - Nie ulega wątpliwości, że „Kupiec wenecki” to opera niezwykła. W muzyce czuło oddech mistrzów XX wieku: Berga, Brittena, Strawińskiego, Szostakowicza, ale jest przede wszystkim indywidualnością Andrzeja Czajkowskiego, wyróżniająca się w nowatorskim potraktowaniu tradycyjnych roli czy działań, w bogactwie pomysłów i w znakomitej instrumentacji. Aby docenić jego talent, wystarczy posuchać, jak oddzielnymi środkami muzycznymi odmalował dwa światy: Weneckę – miasto biznesu i pieniądza – oraz Belmont – krainę miłości, dobru i solidarności. „Kupcowi weneckiemu” towarzyszą wszelkie zadbane pytania. Czy Czajkowski wybrał go z miłości do Szekspira, którego scenyści potrzebni na wyprawy reżyserowi? Czy może w tytulowym kuluarze odgrywał rolę – scalonego z warszawskiego getta żydowskiego chłopca, który w dorosłym życiu czuł się żony i obcy z racji pochodzenia, orientacji seksualnej, niechęci do wszelkich konwenansów i społecznych rygałów? - pyta autor Rzeczpospolitej.

Opera

Czajkowski pisał nad nią od 1968 roku, aż do 1982 roku, kiedy umarł – oprócz kilku stron orkiestracji udało mu się skomponować niemal całą operę. Autorem libretta opartej na sztuce Williama Shakespear'a był przyjaciel kompozytora, John O'Brien. "Kupiec wenecki" to utwór rozpisany na trzy akty i epilog, wykonany jest przez orkiestrę, w której skład wchodzi fortepian i klawesyn. Dyrektorem festiwalu w Bregencji – David Pountney opisał operę jako utwór "politoloidalny, istniejący gdzieś pomiędzy światem Brittena a Berga".

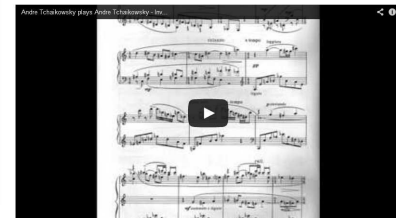
Jednym z głównych bohaterów "Kupca weneckiego" jest Shylock – wenecki lichwiarz, którego postać na stałe weszła do pantanu amerykańskich wyobrażeń. Wiele komentarzów dziwi się czemu Czajkowski – Żyd, który przeżył wojnę w weneckim getcie – miał się wchodzić w kontrowersyjną sztukę. W operze Czajkowskiego Shylock jest przede wszystkim postacią tragiczną, którą miało można postawić obok Hamleta i Kola Leona.

„Było to zobrazowanie pewnych antyżydowskich nastrojów, ale nie można zrównać tego z antysemityzmem” – mówił John O'Brien, autor libretta.

Symposium

Organizatorzy Bregenz Festspiele poświęcili osobie Andrzeja Czajkowskiego trwające trzy dni symposium, podczas którego głos zabierze zarówno naukowiec zajmujący się postacią polskiego kompozytora, jak i jego przyjaciele i współpracownicy – John O'Brien, Andriás Schiffr, Christopher Seaman i Uri Segal. Podczas festiwalu będzie można także usłyszeć inne kompozycje Czajkowskiego: "The Inventions, op.2", "Seven Sonnets on Shakespeare", "Kwartet smyczkowy nr.2", "Kwartet fortepianowy, op.4", "Duo Notturno op. 6", "Trio Notturno p. 6" i inne. Wśród wykonawców tych utworów możemy znaleźć pianistę **Macieja Grzybowski** – wielkiego popularizatora sztuki Czajkowskiego.

André Tchaikowsky/ Andrzej Czajkowski

Kompozytor przyszedł na świat w 1935 roku jako **Robert Andrzej Krauthammer**. Urodził się w muzycznym rodzinie żydowskiej, która podczas II wojny światowej została przesiedlona do getta warszawskiego. Krauthammer razem ze swoją babcią Celiną uciekł z getta, gdzie schronił się w domu polskiej rodziny. Otrzymał fałszywe dokumenty – od tamtego czasu nazywał się **Andrzej Czajkowski**. Od drugiej połowy lat 50., kiedy zaczęła się jego międzynarodowa działalność koncertowa – był **Henek**, impresario Czajkowskiego – zmał pianistę do podlegającego francuskiemu zapisem jego nazwiska – **André Tchaikowsky**.

Naukę gry na fortepianie Czajkowski rozpoczął w 1945 roku, pod kierunkiem Emmy Alberg, w 1951 roku zaczął pobierać lekcje kompozycji u prof. **Kazimierza Sikorskiego**. W 1955 został laureatem VIII Nagrody na Konkursie Chopinowskim (został też wyróżniony jako najmłodszy uczestnik), potem pianista pojechał do Brukseli gdzie jego nauczycielem został Stefan Askenazy. Wciąż uciekał w Konkursie, na Królowej Elżbiety Belgijskiej – jednym z najważniejszych pianistycznych konkursów tamtych czasów – i zdobył w nim III Nagrodę.

Największe sukcesy Czajkowski zdobywał jako pianista – koncertował na całym świecie, jego recitale cieszyły się dużym zainteresowaniem, były ciepło przyjmowane przez krytyków, jego twórczość zainteresował się sam Arthur Schnitzler. Dł obdarzony niezwykłą pamięcią, był obdarzony umiejętnością uczenia się utwora z dnia na dzień. Autorytetem i siłą Czajkowskiego była kompozycja – pozostał on po sobie wiele interesujących utworów, pianych przede wszystkim na fortepian.

Źródła: <http://www.bregenzfestspiele.com>, <http://www.operasnews.com>, <http://www.pl>, materiały własne

Top 10 polskiego indie

Polską muzykę niezależną coraz częściej można usłyszeć na światowych festiwalach – od bawarskiej Primavera po SXSW w Teksasie.

Podobne

Verdi w Teatrze Wielkim - Operze Narodowej

Warszawa, 13.08.2013 - 20.08.2013

Z okazji 200. rocznicy urodzin Giuseppe Verdiego 13 stycznia odbyła się premiera "Don Carla" w...

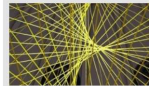
Kwartet muzyków Sinfonii Varsovii na festiwalu w Seulu

Seul, 19.05.2013

Na jednym z najważniejszych festiwali Koreńczycy usłyszeli Mozarta, Mendelsingha i Dvořáka w...

[przejdź do kalendarza wydarzeń](#)

Multimedia

Darek Błaszczyk / còkierek & Bartek Macias "Spirala" [video]

Spirala w Ufficio Primo [foto]

[przejdź do multimedów](#)

Z bazy wiedzy

Instalacja "Spirala" jest hołdem dla twórczości jednego z najbardziej architektdów modernizmu ...

[przejdź do bazy wiedzy](#)